

REMAR EN LA MATEIXA DIRECCIÓ

IMMA PARADA

Figueres, Catalunya

Aquest 2014 es compleixen 300 anys de la pèrdua de les llibertats del poble català, arrabassades per les armes i retinguendes amb l'empata de l'anomenat dret de conquesta. Quin dret més curiós, aquest.

Consensuar l'abast dels drets i llibertats individuals no és senzill, però encara és més difícil definir-los en l'àmbit col·lectiu. Si busquem aquells paràmetres reconeguts i acceptats universalment, trobarem legislació suficient que preserva tant la integritat de l'individu com el respecte per aquells trets bàsics que defineixen una comunitat. Però fem una prova: confrontem els drets individuals al seu equivalent col·lectiu, com ara la llibertat d'expressió i el legítim dret a l'autodeterminació. Ens n'adonarem que no tothom es posa d'acord. Ningú li qüestionaria a una persona que arriba a la majoria d'edat el dret a prendre les seves pròpies decisions, com ara la d'abandonar la llar familiar. Si ho sotmetéssim a votació per part de tots els seus membres, correriem el risc que el grup no ho acceptés. En canvi sí que es qüestiona a determinats pobles el dret a decidir el seu propi futur.

De tots és sabut que la paraula llibertat ha estat utilitzada perversament per legitimar ideologies, intervencions bèl·liques, polítiques de mercat, provocant així la disminució progressiva de la sobirania tant individual com col·lectiva. Això ens ha fet més vulnerables. Hem parit un monstre que ens devora i no podem seguir alimentant-lo amb sacrificis humans. Però serem capaços d'invertir tots aquests esforços en la direcció oposada? Sabrem regenerar aquesta societat i convertir-la en un espai inclusiu, sostenible i equilibrat?

Un exemple del potencial transformador d'una comunitat l'estem vivint a Catalunya. Les bases s'han alçat en defensa del seu dret a decidir. Aquesta actitud no és nova. A principis del segle passat, els moviments associatius tenien un fort arrelament al territori i van generar canvis radicals. Catalunya s'ha mostrat especialment singular en aquest aspecte. La manca d'un estat propi ha afavorit el desenvolupament de sistemes d'organització paral·lels al poder en l'àmbit laboral, cultural, de lleure, etc. Possiblement han estat aquestes pràctiques les que han assentat les bases per fer possible que, en poc temps, milers de persones es mobilitzin amb determinació i fermesa per reclamar un estat propi, un marc que vetlli pels seus drets. Al 2010, la reivindicació va ser contra la mutilació de l'Estatut. Els onze de setembre de 2012 i de 2013 han demostrat el nivell d'organització de què és capaç aquest poble. Se'ns presenta davant nostre una ocasió única per replantejar-nos tots aquells temes intocables i que han resultat perjudicials per al bé comú: el sistema polític i econòmic, el model de progrés, la transparència i honestat en la gestió pública, la participació

ciudadana, la conveniència d'un exèrcit, el model de banca, etc. És l'hora de posar-nos d'acord en cap on volem anar com a poble. És la nostra responsabilitat aprofitar aquesta conjuntura i materialitzar propostes transformadores i justes, no concebudes des del rancor sinó des de la generositat i la fraternitat, tenint molt presents els errors del passat per no tornar a caure a la mateixa pedra.

Les mobilitzacions als carrers ens han demostrat que la política ens pertany i que la volem exercir al marge dels partits. Als polítics els demanem que portin a terme les tasques encomanades, però només això. Són les bases qui guiaran el rumb. Hem comprovat que sabem trobar sistemes d'organització efectius, lluny de plantejaments naïfs. Ara cal buscar la manera de sumar les diferents reivindicacions del carrer i, junts, implementar-les de manera efectiva i responsable. Si no posem en pràctica aquest compromís, estarem perpetuant un sistema autodestructiu. Cal, tanmateix, fer atenció als perills que tenim com a moviment, que és allò que ens separa. Diguem-ho clar: una postura defensa el canvi de sistema com a solució, sense parar atenció a les normes que han de regir el nou paradigma. L'altra postura considera que millorant les normes, millorarà automàticament el sistema. És a dir, els que volem una transformació radical estem remant esquena contra esquena. Uns prioritzen el contingut i d'altres, el continent. A què és degut? Les persones i les nostres circumstàncies no som divisibles. La realitat tampoc no ho és. Uns i altres, enrocats en les nostres postulat, no aconseguim fondre'ns en una sola proposta de regeneració constructiva, i així no avancem. La casa pateix aluminosi, no hi ha pegats que valguin. Si no construïm tots junts una nova llar amb fonaments sòlids assentats sobre els grans valors democràtics i fraternals, continuarem vivint sota un sostre que amenaça ruïna.

La crisi, paradoxalment, ens està servint per humanitzar-nos. Cada cop és més difícil obviar la realitat que ens envolta. Ens repta a millorar-nos, ens obliga a empatitzar entre nosaltres. El resultat podria ser la cohesió suficient per fer més sòlid i vigorós aquest renaixement necessari. Hem de posar en pràctica un nou equilibri en què es prioritzin totes les problemàtiques, tant les de fons com les de forma. Cal construir un nou marc que aculli la diversitat, la justícia, la transparència, que ens permeti desenvolupar-nos com a persones i com a comunitat. Hem de combatre els prejudicis que no ens deixen veure més enllà. Només remant en la mateixa direcció assolirem la llibertat individual i col·lectiva. A Catalunya, tenim a les nostres mans l'oportunitat històrica de repensar-nos col·lectivament, d'engendrar, entre tots, una societat més justa i responsable. No la desaprofitem!